

قانون امور کم‌رکی

مصوب ۱۳۹۰/۸/۲۲ مجلس شورای اسلامی

آیین نامه اجرایی آن

مصوب ۱۳۹۰/۶/۲۲ هیأت وزیران

به انضمام: یادداشت های توضیحی

پیدا آورنده: رضائانی

عنوان قراردادی	: ایران، قوانین و احکام
عنوان و نام پدیدآور	: قانون امور گمرکی (مصوب ۱۳۹۰/۸/۲۲ مجلس شورای اسلامی) و آیین نامه اجرایی آن (مصوب ۱۳۹۱/۱۲/۶ هیأت وزیران) به انضمام یادداشت های توضیحی / پدیدآورنده رضا بنائی.
مشخصات نشر	: تهران: شرکت چاپ و نشر بازرگانی، ۱۳۹۲.
مشخصات ظاهری	: ۲۲۲ص.
شابک	: ۹۷۸-۹۶۴-۴۶۸-۳۴۴-۲ روال: ۱۰۰۰۰۰۰
وضعیت فهرست نویسی	: فیا
موضوع	: گمرک -- قوانین و مقررات -- ایران
موضوع	: صادرات و واردات -- قوانین و مقررات -- ایران
شماره رده	: بنائی، رضا، ۱۳۲۱ - گردآورنده
شماره افزوده	: شرکت چاپ و نشر بازرگانی
رده بندی کنگره	: ۱۳۹۲ ۲۸۱/۳۴۴۵KMH
رده بندی دیویی	: ۳۴۴/۵۵۰
شماره کتابشناسی ملی	: ۳۱۲۳۰۹۵

شابک ۹۷۸-۹۶۴-۴۶۸-۳۴۴-۲

نام کتاب: قانون امور گمرکی (مصوب ۱۳۹۰/۸/۲۲ مجلس شورای اسلامی) و آیین نامه اجرایی آن (مصوب ۱۳۹۱/۱۲/۶ هیأت وزیران) به انضمام: یادداشت های توضیحی
پدیدآورنده: رضا بنائی

حروفچینی، اصلاح و صفحه آرایی: سامانه هوشمند آریا

چاپ اول: فروردین ۱۳۹۲

شمارگان: ۲۰۰۰ نسخه

قیمت: ۱۰۰۰۰۰ ریال

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: شرکت چاپ و نشر بازرگانی

ناشر: شرکت چاپ و نشر بازرگانی

تمام حقوق برای ناشر محفوظ است.

نشانی: تهران، خیابان کارگر شمالی، بالاتر از بلوار کشاورز، شماره ۱۲۰۲، تلفن: ۶۶۹۳۹۳۲۹

وبسایت: www.cppe.ir

پیشگفتار

قانون جدید گمرک مصوب آبان ماه ۱۳۹۰ مجلس شورای اسلامی که در آذرماه ۱۳۹۰ به تصویب شورای نگهبان رسیده است، همچنین آیین نامه اجرایی آن مصوب ۱۳۹۱/۱۲/۶ هیأت وزیران در موردی به لحاظ عدم شفافیت یا کفایت، به یادداشت های توضیحی نیاز داشته که این امر با هدف رفع ابهامات و اشکالاتی که بعید نمی داند در ضمن اجرا برای طرفین (گمرک و مخاطبین گمرک) پیش آید در حدود ۱۴۶ مورد با استفاده از تجارب علمی و عملی جناب آقای رضا بنائی صورت پذیرفته است. تجربه بالغ بر چهل هزار نسخه چاپ قانون امور گمرکی مصوب ۱۳۵۱، آیین نامه اجرایی آن ۱۳۵۱، با همین سبک و سیاق نشان داده است که توضیحات تا حد قابل ملاحظه ای به گمرک و مخاطبین گمرک کمک نموده و با استقبال خوبی مواجه شده است اما است در رابطه با قانون و آیین نامه جدید نیز که به مراتب یادداشت های توضیحی بیشتر را جای نموده همین اهداف محقق گردد.

موجب کمال امتنان خواهد بود چنانچه صاحب نظران با ارائه نظرات خود، ما را در اصلاح، تکمیل و غنای مطالب یاری نمایند.

در پایان لازم است از جناب آقای رضا بنائی پدیدآورنده این یادداشت‌های توضیحی مفید و کلیه همکاران شرکت چاپ و نشر بازرگانی که امکان نشر این کتاب را فراهم نموده‌اند، تقدیر و تشکر به عمل آید.

مجید نیک‌مهر

مدیرعامل شرکت چاپ و نشر بازرگانی

www.ketab.ir

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

ز	مقدمه
۱	قانون امور گمرکی
۱	بخش اول - تعاریف، سازمان و کلیات
۱	فصل اول - تعاریف
۵	فصل دوم - اهداف، وظایف و سازمان گمرک جمهوری اسلامی ایران
۸	فصل سوم - کلیات
۱۱	بخش دوم - ارزش گذاری و قواعد مبدأ
۱۱	فصل اول - ارزش کالا
۱۴	فصل دوم - قواعد مبدأ
۱۴	بخش سوم - تشریفات قبل از اظهار
۱۶	بخش چهارم - نگهداری کالا در اماکن گمرکی
۱۶	فصل اول - انبارهای گمرکی و مسئولیت نگهداری کالا
۱۹	فصل دوم - انبارهای اختصاصی، انبارها و سردخانه‌های عمومی رسمی و گمرک اختصاصی
۲۱	بخش پنجم - کالای متروکه، ضبطی (ضبط شده) و واگذاری به گمرک
۲۴	بخش ششم - تشریفات و شرایط عمومی اظهار و ترخیص

۲۸	بخش هفتم - رویه‌های گمرکی
۲۸	فصل اول - کالاهای وزودی
۳۵	فصل دوم - کالاهای صدوری
۳۹	فصل سوم - سایر رویه‌ها
۴۹	بخش هشتم - تخلیفات و قاچاق
۴۹	فصل اول - تخلیفات گمرکی
۵۴	فصل دوم - قاچاق
۵۸	بخش نهم - معافیت‌ها و مملوعیت‌ها
۵۸	فصل اول - معافیت‌ها
۶۴	فصل دوم - مملوعیت‌ها
۶۷	بخش دهم - گمرک
۷۰	بخش یازدهم - بازرینی و اقدامات بعد از ترخیص
۷۰	فصل اول - کلیات
۷۱	فصل دوم - کسر دریافتی
۷۲	فصل سوم - اضافه پرداختی
۷۳	فصل چهارم - حسابرسی پس از ترخیص
۷۴	بخش دوازدهم - مراجع رسیدگی به اختلافات گمرکی
۷۷	بخش سیزدهم - سایر مقررات
۸۳	آیین‌نامه اجرایی قانون امور گمرکی
۸۳	بخش اول - تعاریف و کلیات
۸۳	فصل اول - تعاریف
۸۴	فصل دوم - کلیات
۸۸	بخش دوم - تعیین ارزش و قواعد مبدأ
۸۸	فصل اول - ارزش کالا
۹۶	فصل دوم - قواعد مبدأ و گواهی اسنادی مبدأ و کنترل آن
۱۰۰	بخش سوم - تشریفات قبل از اظهار کالا

بخش چهارم - نگهداری کالا در اماکن گمرکی.....	۱۰۵
فصل اول - انبارهای گمرکی و مسئولیت نگهداری کالا.....	۱۰۵
فصل دوم - انبارهای اختصاصی، انبارها و سردخانه‌های عمومی رسمی و گمرکات اختصاصی —	۱۰۶
بخش پنجم - کالای متروکه، ضبطی و واگذاری به گمرک.....	۱۰۸
بخش ششم - تشریفات و شرایط عمومی اظهار و ترخیص.....	۱۰۹
فصل اول - شرایط عمومی اظهار و ترخیص.....	۱۰۹
فصل دوم - مراحل گردش اظهارنامه.....	۱۱۳
فصل سوم - رسیدگی اظهارنامه (ارزیابی).....	۱۱۵
بخش هفتم - رویه‌های گمرکی.....	۱۱۵
فصل اول - رویه‌های گمرکی.....	۱۱۷
فصل دوم - کالای سرحدی.....	۱۳۲
فصل سوم - سایر رویه‌ها.....	۱۳۹
بخش هشتم - تخلفات گمرکی.....	۱۵۴
بخش نهم - معافیت‌ها و مملوئیات.....	۱۵۵
بخش دهم - کارگزار گمرکی.....	۱۵۶
بخش یازدهم - بازبینی و اقدامات بعد از ترخیص.....	۱۵۸
فصل اول - کسر دریافتی و اضافه پرداختی.....	۱۵۸
فصل دوم - حسابرسی پس از ترخیص.....	۱۵۹
بخش دوازدهم - مراجع رسیدگی به اختلافات گمرکی.....	۱۶۳
بخش سیزدهم - سایر مقررات.....	۱۶۵
یادداشت‌های توضیحی.....	۱۶۷
یادداشت‌های توضیحی آیین‌نامه.....	۲۰۵

مقدمه

ویژگی هر قانون آیین‌نامه‌هایی که به ترتیب از تصویب مجلس شورای اسلامی و هیأت وزیران می‌گذرد، سادگی، جامعیت، استحکام و شفافیت آن است. با این حال بسیار اتفاق می‌افتد که در اجرای بعضی مواد یا تبصره‌ها، با هدف شفافیت بیشتر و رفع ابهامات احتمالی که در عمل پیش می‌آید، اجرای قانون و آیین‌نامه را تسهیل و از بروز اختلاف و لاینحل ماندن آن‌ها جلوگیری نماید. قانون گمرک و آیین‌نامه اجرایی آن به عنوان اصلی‌ترین ابزار کار گمرک و تبیین وظایف و مسئولیت‌ها و اختیارات این سازمان دولتی متولی نظارت بر اجرای قوانین و مقررات تجارت خارجی کشور نیازمند توضیحات با هدف شفاف‌سازی و رفع ابهاماتی است که در عمل ممکن است پیش آید. از این رو، با تجربه‌ای که از کار مشابه در خصوص قانون و آیین‌نامه قبلی گمرک داشتیم و اطمینان از استفاده گمرک و مخاطبین از یادداشت‌های مواد و تبصره‌های آن به طریقی بالغ بر بیست سال در نسخ متعدد به وسیله شرکت چاپ و نشر بازرگانی در دسترس عموم قرار داده شد، با همان شیوه یادداشت‌های توضیحی قانون و آیین‌نامه جدید را پدید آورده، با این امید که مورد بهره‌برداری کارکنان گمرک و مراجعین به گمرک قرار گیرد.

رضا بنائی